

PORSSZEM JANKÓ

SZERKESZTI:

Molnár Jenő

BUDAPEST, 1931 FEBRUÁR 15 * HATVANNEGYEDIK ÉVFOLYAM

● 4 ●
3170. SZÁM

**Amin a Lipótváros mulat
vagy: mi történt egy bankárlakomán?**

Móra Ferenc:

„Huszonöt bot körül“

Lengyel Menyhért kalandjai

Kinától — a Nemzeti Színházig

Mi volt a Harsányi-premiéren?

Ha tovább dühöng a szépség-téboly

Az új mohácsi vész

Irodakisasszonyok, figyelem!

Álláshalmozás az egész vonalon

Ára 50 fillér

MOLNÁR JENŐ STRÓFÁI

ÁLLÁSHALMOZÁS

Az álláshalmozások ellen
Megindult egy nagy mozgalom,
S úgy vélem: szinte lehetetlen,
Hogy másról zengjen most dalom.

A kettős, hármás fizetések
Ah Istenem, oly izgatók,
Mint túristának vízesések,
Hegyormok és mély, tiszta tók.

A természeti tüneménnyel
Megismerkedni van remény,
De nem vitatható a tény el:
A fizetés — eltünemény.

Hisz elsején alig hogy ép csak
Bemutatkozunk öneki:
Jön az Adósság, ez a csélcsap,
És egy-kettő, megszökteti.

Az egyszerű jövedelem, lám,
Pár perc alatt elpárolog,
Aztán egy hónapig gyehegnán
Forogni: az se fájn dolog.

Kettős fizetés... Ez a fajta
Már finom és előkelő, —
De érdekes, még sose kapta
— Teszem — egy kettős könyvelő.

A hármás fizetés... az még jobb,
S halkán merem csak mondani,
Hogy inkább élvezi a szél-jobb,
Mint az, ki szélbaloldali.

De ennél is lehet magasztosb
Közgazdasági ötleted:
A kellemessel, oh, a hasznost
Még többször összekötheted.

A jelszó, mely így szólt a multba':
„Kévs haszon, nagy forgalom”, —
Így hangzik kissé módosulva:
„Jó sok haszon, kis szorgalom.”

Már láttam embert, aki „kész” lett
És unalmában malmozott,
Aztán gondolt nagyot, merészet —
És jövedelmet halmozott;

Ki folyton éhes, mindent szétrág,
S hogy más egyék, nem tűrheti...
Évés közben jön meg az étvágy,
„En mangeant vient l'appetit”.

A bötorkú, tággyomrú népség
Most kissé szűkül és remeg,
A szívüket megszállta kétség, —
De hát azért ne féljenek!

Nehéz a helyzetük, ellenben
Figyeljék csak meg, mily remek:
Az álláshalmozással szemben
Szóhalmozással küzdenek.

Mert mondjuk, jön már a jelentés:
„A mozgalom sikert hozott!” —
... Állást kap benne pár szerencsés,
Ki eddig is már halmozott.

Egy öreg színésznő albumából

Az én koromban nem öltözik már az ember, csak befűdi a testét.

★

A férfi ötven éves korában öszülni kezd. Ha megint feketedik a haja, akkor túl van a hatvanon.

Anyai tanács

— Nézd csak, lányom, a házasságot nagyon meg kell fontolni... A férfiak napról-napra rosszabbak lesznek.

— Ha így van, anyukám, akkor inkább sietni kell vele. Mert minél tovább vár az ember, annál rosszabb férjet kap.

HUSZONÖT BOT KÖRÜL

írta: MÓRA FERENC

Most száz esztendeje, 1827 telén a kassai piacon egy sebesen vágatató hintó elütött egy pereces kofát. Nagy sokadalom támadt, összeszaladtak a hetivásárosok, a városi hajduk is odaértek éppen akkor, mikor egy részeg csizmadia azt indítványozta, hogy most már a hintót is taszítsák bele a pocsolýába a kofa mellé. Mivel azonban a hintón koronás címer tarkállott, a félhold után kapkodó sasmadár, a városi hajduk a demokrata polgártársat tenyereltették bele a sárba és a hintóban ülő úrhölgytől tudakolták meg, hogy nem ment-e a szívére az ijedség.

A hintóban Dessewffy József grófnak a felesége ült, Sztáray Eleonóra grófnő, aki valóban sokkal jobban megjed, mint az öreg perecesasszony. Az már rég fölkecmergett, a sarat is letapogta magáról, ki is káromkodta magát, mire a grófnő annyira feleszmélt, hogy kihajlhatott a kocsiából.

— Nem tört semmije, jó asszony?

— Nem tört? — acsargott a jó asszony mérgesen. — Hát az asszonyságnak nem elég az, hogy összetört a zsolttáros könyvem? Három garast fizettem én azért a Mencil fazekasnak.

Tudniillik a nagy urak tíz évvel azelőtt megkötötték a szent szövetséget és a kis emberek most kezdték levonni ennek a kegyes cselekedetnek a konzekvenciáit. Csupa olyan cserépbutykosból itták a pálinkát Magyarországon, aminek zsolttároskönyv formája volt.

— Lássá, még a nevem is rápingálta a fazekas — hadonászott be akofa a kocsiába egy zöld cserépdarabbal, amin csakugyan rajta volt, hogy „Fricska Rozál ezen mindennapi ajtatósság”.

— No, lelkem, csak ennél nagyobb kár sose érje — mosolyodott el az úrhölgy s ami ezüst hatost talált a ridiküljében, azt mind behullajtotta a kofa kötőjébe.

Ezzel a pereces-ípar sérelme tökéletes elintézést nyert. Fricska Rozál annyira megbékiült, hogy odaállt a lovak elé és el nem akart mozdulni addig, míg a János nevezetű kocsis meg nem ígéri neki, hogy ezután minden hetivásáros napon elüti. Utoljára is úgy kellett ostorral el-suhogtatni a lovak elől.

Háttra volt azonban még a közrenden esett sérelem megorvoslása. Ha Dessewffy József liberális mágnás lett vol-

na, akkor oda se nézett volna neki, mert mit veszkődjön ilyen csacsisággal, akinek már úgysis liberális híre van? Ő azonban csak olyan „fontolva haladó” magyar úr volt, ennél fogva neki illet tudni, hogy mivel tartozik az ember a polgártársainak, még ha gróf is.

— Hát megint sebesen hajtottál, fiam, János? — vette elő a kocsiát, mikor a felesége beszámolt neki a piactéri kalandról.

— De, méltóságos uram, nem nagyon kell a szürkéket hajtani — villant föl a János szeme. — Mennek azok maguktól is, követem, mint Jakab napján az istenyila.

— Nohát, ide hallgass, fiam, János! Most elmegy a városkapitány úrhoz és megmondod neki, hogy nagyon szépen tiszteltetem, küldjön ide délután három hajdut, azokkal csapatlak én meg téged, kint a ház előtt, az uccán. Mindenki látta, hogy sebesen hajtottad a szürkéket, hát most azt is hadd lássa mindenki, hogy milyen szépen állod az egy helyet a deresen, még rád olvassák a huszonötöt. Megértetted, fiam, János?

— Parancsára megértettem, méltóságos gróf úr!

— No hát akkor Isten hírével! Este-felé majd jelentkezel a hajdukkal.

„Elhatároztam, hogy ez lesz a legjobb nyilvános elégtétel a purgereknek, ha az ő hajduikkal mindenki szemeláttára fogatom le a Jánost”, írta a gróf mingyárt melegeben meghitt barátjának, Kazinczy Ferenc tekintetes úrnak, több nemes vármegyék táblabírájának.

A nyilvános szatiszfakciónak azonban váratlan akadályja támadt. Az urasági kocsisok sose olyan demokrata érzelmű férfiak, mint az uraságok. A János kocsis, ahelyett, hogy a városkapitányhoz ment volna hajdukért, emigrált a szomszéd vármegyébe, Imre grófhoz, József grófnak az öccséhez. Gondolta, ott is csak Dessewffy-kenyéren lesz, míg a gazdája haragja elfüstöl. Így esett aztán, hogy a kassai gróf hiába várakozott: hajduk se jöttek, János is elveszett. Ellenben harmadnapra staféta állított be az Imre gróf levelével, aki jelentette, hogy János hajlandó volna már vállalni a huszonöt pálnakát, de csak házi kezelésben. Az ellen egy szava sincs, ha a gazdájától kapja ki a nyargalót az ereszlet alatt, annak jussa van hozzá, kezét

is csókol neki érte, de már azt a csúfságot mégse tegye vele, hogy a város szemeláttára huzassa le!

— A nyilvános elégtételből nem engedhetek — üzente vissza József gróf. — Vasárnapra a dezentor itthon legyen!

A városkapitányhoz meg most már íródeák küldetett azzal az utasítással, hogy részletesen előadván a cirkumstanciákat, értesse meg a spektábilissal, hogy itt példát kell statuálni.

— Értem én azt — bölintott a városkapitány. — Nem is kell engem arra figyelmeztetni óméltóságának. Helyben hagyták az én hajduim azt a vén csoroszyt úgy, hogy az nem kívánczik többet hintó alá feküdni.

— Az Isten szerelmére! — rökönyödött meg a skriba. — Hiszen nem a perceskofán kell példát statuálni, hanem a Jánoson!

— A méltóságos úr kocsisán?

— Hát persze, hogy azon! Hiszen az hajtót sebesen tilalom ellenére.

Vasárnap reggelre kirendelték a három hajdut a grófhhoz.

A hajduk meg is jelentek, de a dezentor helyett megint csak az Imre gróf levélhordó kanásza jelentkezett. Isten neki, hozta a hírt, aláveti már magát a János a nyilvános botozásnak is, de egy kis módosítással. Ne tarhonyás hasú városi hajdukkal hegedültesse el a gróf, hanem katonákkal, mert a fájdalom azzal se nagyobb, de a szégyen mégis csak kisebb. Imre gróf is igen pártolta a János instanciáját, azzal az indokolással, hogy a család méltóságával is gondolni kell. Mégis csak más az, ha a császár katonái porolják ki a Dessewffy grófok kocsisán a nadrágot, mintha a pugrisok hajdui teszik csúffá. Ezt a véleményt támogatta a grófnő is, a kis grófok meg oda voltak az örömtől, hogy mennyivel szebb lesz az, ha a katona bácsik tapogattják meg János bácsit, mintha a hajdu bácsik húzzák el rajta a frissest. Legalább most leteszik a félvékás csákót is a fejükről és ez egyszer kitudódik, hogy fej van-e abban végig?

Mikor aztán a szobalány is a katonákra adta a voksát a háztartási fehérnepek képviselőjében, a gróf is azt mondta, hogy üsse part, hát bánja is ő, csapják meg Jánost a katonák. Utóvégre ez csak olyan, mint mikor a kötél által való halált golyóra változtatják. A fő az, hogy meglegyen a nyilvános elégtétel.

A kanász mingyárt hazabukfencezett az örömhírral, hogy jöhet a János, a gróf pedig kiadatván a hajduk honoráriumát az álló vitából, levelet írt a városkapi-

tánynak, megköszönte szépen az emberiséget, amivel mások majd él is, most azonban katonái kézre adja a Jánost, ha már az az ambíciója a nyavalyásnak. Alázatosan meginstálta azonban a spektábilist, hogy zöldsütörtökön déli harangszókor a közrendet sértő kocsis nyilvános megcsapatására a hatóság képviselőjében tanukat kirendelni ne terheltessek.

A zöldsütörtök dele el is érkezett, a dezentor is pontosan megtért akkorára a bujdosásból, saját kezével húzta ki a derest az uccára a kapu elé, ahol három baka haptákban várta a parancsot, hogy lekapja Jánost a tíz körméről. Szájatatók is szép számmal képviselték a kassai demokráciát s mikor a város három hajduja is megjelent, a gróf odaszólt a kocsisnak:

— No, fiam, János, kezdhetjük. Itt vannak a tanuk.

Abban a percben a városkapitány is befordult a sarkon.

— No, ez derék dolog — ment elébe örvendezve a gróf. — Üdvözlöm a tekintetes urat ezen személyes fáradságáért. Fekszel-e már fiam, János?

Fiam János már akkor nekivetközött, csak még egyet szippantott a pipából. Aztán végigvetette magát a deresen s átölelvén a fából való paripa nyakát, igyekezett teste leggömbölydedebb részét a legcélirányosabb helyzetbe hozni, amikor rákiált a városkapitány:

— Kelj föl csak fiam, János. Előbb volna egy szavam a méltóságos gróf úrhoz.

— Mondja, mondja, domine — nézett nagyot a gróf.

— Méltóságos uram, kénytelen vagyok protestálni.

— Quo jure, domine?

A helytartósági tanács generális végzése szerint csak a városnak van joga a közrendet háborító szolgát megfenyíteni. A katonaságnak itten semmi kérésere nincs.

— Tessék parancsolni, méltóságos uram — nyujtott át a városkapitány egy pecsétes papíros.

— Tévedésben van, spektábilis — adta vissza a gróf barátságosan az átfutott írást. — Ez csak azon renitenszerekre vonatkozik, akik a városi éjjeli őrknek nem engedelmeskednek. A sebes hajtás pedig nem éjszaka történt, hanem dél előtt.

— De bocsanatot kérek, szemtanuk állítása szerint olyan köd volt, hogy az éjszakának számít.

— De én, mint a szent korona tagja,

a cselédemmel azt csinálók, amit akarok.

— Méltóságod igen, de a katonaság nem. Az ellen én a törvény nevében tiltakozom.

— Én pedig föllebbezek a helytartó tanácsához. Addig is kelj föl fiam, János.

János eddig azt a taktikát követte, hogy mikor a városskapitány beszélt, akkor fölegyenesedett, mikor a gróf érvelt, akkor visszafeküdt. De most már végérvényesen függőleges helyzetet vett föl s csak az iránt voltak kétségei, hogy testi erejével a hajdukat támogassa-e vagy a katonákat. A bakák tudniillik úgy gondolták, hogyha már verekedni rendelték ki őket és a törvény elvonta előlük a kocsist, akkor a hajdukon kell kimutatni a virtust. Össze is akaszkodtak velük, János azonban kénytelen volt a semlegesség terén maradni, mert a gróf rászólt:

— Takarodj innen fiam, János, a lovakhoz. Az alkotmányos tényezők harcához neked semmi közöd. Hanem azt ne felejtse el, hogy mátlod fogva adósom vagy huszonöt bot kiállításáig.

Szegény feje akkor se felejtette volna el, ha akarta volna, mert minden fertály esztendőben törvénybe idézték. A városskapitány felírt, a helytartóság leírt, helyszíni szemlét rendeltek el, ködszakértőket küldtek ki, tanukat fogtak inkvizíció alá, előállították a perceskofát, kurrentálták az elveszett csizmadíát, új törvényeket hoztak, régieket eltörölték s ez csak a polgári közigazgatás volt. Vele párhuzamosan fejlődtek a hadügyi bonyodalmak is, mert a megsértett katonaság se hagyta a jussát s az mindig Bécsben kereste az igazságot.

Telt-múlt az idő, János éppen olyan sebesen hajtotta a lovakat, mint azelőtt, de hogy az esztendők még sebesebben szaladtak, egyszer beállított a grófhöz.

— Méltóságos gróf úr, házasodni szeretnék.

— Te bajod, édes gyerekem.

— De a méltóságos gróf urat kérném násznapynak.

— Vállalom, kedves fiam.

— De szeretném előbb az adósságomat leróni. Addig, míg legénysorban vagyok.

— Nem lehet, fiam, meg kell várni, mit mond a törvény. De attól házasodhatsz, fiam, tudom én, hogy becsületes ember vagy, jó helyen van nálad az adósság.

A részeges csizmadia megkerült, de a perceskófa meghalt s János újra megintálta a gróft.

— Méltóságos gróf úr, keresztelőre készülünk.

— Nem baj az, fiam, csak fiú legyen, megint háborút jövendölnek az ujságok.

— De méltóságos gróf urat kérném komának.

— No még csak az kellene, hogy ne engem kérj!

— Hát az a kis adósság?

— Mindennek eljön az ideje fiam, János.

Kezdeti már deresedni a János üstöke, Dessewffy József pedig, miután nemmes életét elfogyasztotta az ősi alkotmány védelmében, kezdte a testamentumát szerkeszteni, mikor megint beállított hozzá a János:

— Méltóságos gróf úr, úgy nézem én, hiába várjuk mink az igazságot.

— Micsoda igazságot, lelkem?

— Hát a megcsapatásom irányában.

— Ami késik, nem múlik, fiam. A héten kaptam értesítést, hogy most már a kancelláriánál van a dolog. Majd... ne félj... aki rendes...

A többiit elköhhögte szegény öreg gróf, mert úgy süvöltött belőle az asztma, hogy rossz volt hallgatni.

— Nem jó lesz ez így, méltóságos gróf úr — csóválta a fejét János. — Szabad velünk az Isten, egyikünket is elveheti, másikunkat is, aztán kinek számo-
lok én el. akkor, ha... teszem azt... a méltóságos úr... izé... elúnja a várokozást?

Már akkor csukladozott egy kicsit a János hangja. A gróf eltűnődve veregette a teknősbéka hátából faragott tubákos pikszist, amit még legénykorában adott neki emlékül valami francia dáma.

— Igazságod van fiam, János. Jó az, ha az ember idejekorán rendezehozza a földi dolgait. Majd kigondolok valamit, hogy a törvény sérelme nélkül eleget tehessünk az erkölcsi világrendnek.

Azt gondolta, hogy a megyei hajdukkal méreti rá Jánosra a huszonötöt, amire a városskapitány is csak helyeslően bólinthatott le a mennyei kancelláriából. Mert a vármegye, az mégis csak más, mint a katonaság, az édes közönyja mindnyájunknak.

Az öregnek különben nem tört csontja, a vármegye hajduja kíméletesen kezelte aogyorófavonót s ha mi kis sajtást érzett volna is János, azt megváltotta a gróf huszonöt arannyal.

— Ecce! — mosolygott az öreg méltóságos fáradt melabúval, mikor az erkölcsi világrend helyeállítatott. — Milyen hasznos intézet a vármegye! És ez az izgága Kossuth mégse akar neki békét hagyni!

Tiszta gyerektempó

— Mondja, kérem, mikor fogja kifizetni a tartozását?
 — Maga a kisfiamra emlékeztet.
 — Hogyan?
 — Az is mindig olyanokat kérdez, amikre nem tudok felelni.

A nap hőse

Az ünnepelt művész már jóval túl volt a második férfikorán is, mikor egy fiatal leányt vett el feleségül. Pár hónappal a házasság után nagy sikere volt a művésznek egy hangversenyen. A gratulálók tömegesen tódultak a fiatal asszonyhoz. Az egyik hölgyismerőse elragadtatva mondta:

— Édesem, a te urad a nap hőse.
 — A nap hőse?... — felelte a művészfeleség. — Az lehet. De éjszaka!...

Kit képvisel a mesemondó?

A főváros közoktatási ügyosztálya a múlt héten ankétot rendezett, hogy a májusra tervezett *Gyermekhét*-nek széleskörű propagandát csináljon. Az értekezletre meghívták a gyermekvédelmi szervezeteket, a sajtót és különféle hatóságokat. A közoktatásügyi tanácsos előszobájában ívet tartottak minden meghívott elé, hogy írja rá a nevét és azt az intézményt, amelyet képvisel.

Szalai Oszkár, az őszhajú kedves mesemondó, a következőképp jegyezte be magát:

Név

Szalai Oszkár

Az intézmény, amelyet képvisel
 Oszkár bácsi

Sovinizmus

Lefkovits azt mondja ujságot olvasás közben a feleségének:

— Na tessék, az Állatkert megint majmokat hozat.
 — Honnan?
 — Afrikából.
 — Disznóság, — mondja az asszony — ilyen jó állásoknál megint a külföldet részesítik előnyben.

A Ferenc József-híd

Turul-madara alatt egy élelmes trafikós a következő cédulát helyezte el:

Mielőtt felmászik a Turulra,
 gyujtson rá egy Turulra.
 Nálam a legszebb példányok kaphatók.

Nagy visszaélés a főpolgármesterválasztás körül

Bármilyen kellemetlen is nekünk, de megint egy súlyos visszaélésről kell lerántanunk a leplet. A legújabb visszaélés változatosság kedvéért a városházán történt. Még hozzá nem kisebb dolog, mint a főpolgármesterválasztás körül.

Mint ismeretes, a városházán már hetek óta várták a ripka szép napot, mikor új főpolgármestert választanak Budapest népének. A jó nép örült, hogy megint kap valamit, mert hiszen a nép naív és már egy új főpolgármesterrel is ki lehet szűrni a szemét.

Erre mi történt? Az történt, hogy richtig megválasztották az új főpolgármestert, de a választás után kiderült, hogy... izé... De mit kerteljünk?!... A választás után igenis kiderült, hogy a főpolgármester már cseppet sem új, hanem használt. Már hat év óta használta a főváros ugyanilyen minőségben és ugyanebben a fazonban. Szóval? Szóval Budapest népét megint behólygították.

Millen idők, millen idők!

BORSSZEM JANKÓ A SZÍNHÁZBAN

Ősbemutatón a szegedi színházban

Harsányi Zsolt drámája: a „Család“

Indulás: délután 2 óra 20 perckor a Nyugati pályaudvaron. Elsőnek Roboz Imre, a Vígszínház igazgatója érkezik, aztán a lelkes és foszforeszkáló Egyed Zoltán, a lírikus Fóthy János, végül Harsányi Zsolt. Még néhányan csatlakoznak hozzánk és a kis fővárosi csapat több, mint három óráig viteti magát a gyorsal, teljes huszonnégy órára itthon hagyja mindennapi munkáját, kitépi magát a megszokott kényelemből, hogy — egy vidéki színházi bemutatót lásson. Igaz: Harsányi Zsolt darabjáról, még pedig egy — híre után — nagy fajsúlyú, erőteljes drámáról van szó, de mégis nagy dolog, hogy heten-nyolcan fölkerekedünk és törjük magunkat, szmókingot öltünk, előre lekritizált előadást nézünk s utána hajnalig fennmaradunk a kedves szegedi kollégák és bohémtestvérek kedvéért. Azt hiszem: Harsányi Zsolt szeretetreméltó egyéniségének döntő része volt ebben az elhatározásban. Mindig öröm és mulatság vele lenni, vele menni. És a darab?...

Egyikünk sem titkolta: izgató volt megtudni, mért nem kellett ez a dráma a pesti színházaknak? Mit kifogásoltak rajta vagy benne? Miért húzódoztak tőle? Mért nem vártak tőle sikert? Mindjárt megtudjuk...

Szegedi Városi Színház. Premiérközönség. Furesca, Csak mi hatan-heten vagyunk szmókingban. (Pardon, két urat látok odaát a tulsó páholyoron, — azok is.) Harsányi Zsolt frakkban. Akárcsak egy szabályos pesti premiéren. Azzal a különbséggel, hogy nem sápadt az arca, sőt: tűzpiros. Páholyból figyelni az előadást. Ő is, akárcsak mi és a szegedi intellektuelek, most látja-hallja először. Szerzőnek nagy és hatalmas érzés: halani a leírt szót, látni a leírt instrukciót. Az első jelenetnél még ide-odahajladozunk a páholyban, a szereplők nevét tudakolva Kúthy György igazgatótól. Aztán hirtelen elcsöndesedünk. Szinte észre se vettük: a játék igézte alá kényszerített az író. Meg vagyunk fogva. Érdekel minden szó, minden mozdulat, együtt lélegzünk, sóhajtunk, marakodunk a sze-

replőkkel. A harmadik jelenet után már tudom, kinek a pártján állok. Drámaírónak nyert ügye van, ha színvállásra bírja a nézőt. Én és páholytársaim a dráma hőse (Táray Ferenc játssza) és az első házasságából született tizennyolc éves leánya (Kiss Manyi játssza) mellé állunk. Lehet, hogy a nézőtéri nők egyrésze viszont az elvált asszony (Peéry Piri játssza) mellett izgul. Megindul a harc, fölfejlődnek a drámai csatarendek: villogó párbeszéd, asszonyi nyelv pergőtüze, alattomos törvetés, gyorsan összehordott sánc (a férj védelmében), elvált házasságlelek gyilkos tusakodása, mérgezett fegyverek s köztük felőrölt idegeivel, vézna kis remegő testével, segítségért kiáltva, meg nem érve és halálra elszántan a tizennyolc éves leány vérző szíve. Indításában újszerű, fordulón meglepő, felépítésében szilárd, hatásában megrázó és sötét megoldásában a nagy emberi fájdalom happy end-dé nem hamisítható mélységével zúdul ránk Harsányi Zsolt drámája. Tiszta, irodalmi nyelvét, sok-sok részletének rejtett (de a színpadon reflektorfényre lobbant) szépségeit, biztos tudásra valló konstrukcióját minek említsük? Mindez másodlagos a nagy élményhez: a dráma tizennyolc éves hősnőjének lelki tragédiájához és ahhoz a kérlelhetetlen tanulsághoz képest, amelyet házassaló és válni akaró férfinak

nőnek egyaránt le kell vonni ebből a nemes irodalmi alkotásból.

Az előadás? ... Egy szóval: meglepetés. Öreg színházi rókák könnyes szemmel tapadtunk egy fitosorrá, igazán nem szépségkirálynő-jelölt kis színészlányra, Kiss Manyira (miért Manyi? mi az, hogy Manyi? — talán Margit, nem?), akinél tökéletesebbet erre a szerepre álmodni sem lehet. Azt mondták előadás után, hogy ez a sovány, nagyszemű lány táncos szubrettje a társulatnak és forró sikerei vannak. Lehetséges. De hát akkor csak úgy a blúza újjából vagy honnét rázza ki ezt a megdöbbenő emberábrázoló készséget? Egy napig sem lehet el a fővárosi színház enélkül a ritka talentum nélkül. És Peéry Piri (mért Piri? mért nem Piroska?) nélkül sem. Peéry Pirit s sorok írója ismeretlenül ajálta annak idején Tarnay Ernő szegedi igazgatónak, aki viszont látatlanban szerződtette. Nem ismerek nála különben abban a zsánerben, amelyet a „Család” női főalakjában mutatott be, de ugyanezt mondtam akkor is, amikor egy gyalázatos Klabundarabban láttam (az Országos Kamaraszínház budapesti vendégjátéka alkalmával). Pestre vele, Pestre! De az előadás minden szereplőjét: a fegyelmezett Tárayt, a melegszívű Herczeg Vilmost, a nagyszerű Gyöngyössy Terézt (akinek rég a Nemzetiben az egyetlen méltó helye), a gyönyörű beszédű Pártos Klárit és a többit is csak dicsérni lehet, Németh Antal hívós rendezésével együtt.

Harsányi Zsolt drámája letette az érettségi vizsgát Szegeden. Felsőbb iskolába léphet — Budapesten. Vagy az igazgatók még a saját szemüknek sem hisznek?...

Molnár Jenő

A szöke szubrett elpanaszolta a kollégáknak, hogy már hetek óta álmatlanságban szenved. Egy kitűnő orvost ajánlottak neki, hogy ez majd segít rajta.

Másnap megkérdezték tőle:

— Na, voltál az orvosnál?

— Igen — felelte a kis nő. — Ezt az orvosságot adta.

Ezzel előhúzott aranyretiküljéből egy kis üveg brómot és így szólt:

— Azt mondta, hogy minden lefekvés előtt vegyek be ebből háromnegy cseppet.

— Minden lefekvés előtt? — csóválta meg a fejét az egyik kolléga.

— Nem lesz az egy kicsit sok?

JAJ DE FURCSA...

(„A kínai lány” bemutatója után a „Gésák” Vuncsi-kupléjának dallamára énekli: Lengyel Menyhért)

Jaj de furcsa vagy te, színpad,

Jaj de különös!...

Máma: édes, holnap: kínpad,

„Egyes”-ből „ötös”.

Nem tudod, mért volt kudarcod

S mért tapsolt a nép,

Ilyen kettős kerget arcot

Mutat ez a kép.

Csúf, csúf csakugyan a színpadi tines,

No de volt s van-e nép, hol ilyesmi nincs.

Van-e föld, hol a copf nem ismeretes,

Csúf, csúf, csunya copf, hess, hess, hess!

Tegnap még jó volt a Tájfún,

Nagy sikert hozott,

Máma játszhatják akárhun,

Kissé megkopott.

Otthagytam Japánt s Kínában

Gyűjtöttem a színt,

Ám siker helyett mit találtam? —

Fonnyadt mandarint.

Csúf, csúf csakugyan a színpadi tines,

Tantiém: drága kincs, de mit ér, ha nincs?

Van-e drámaíró, aki nem pehhes,

Csúf, csúf, csunya copf, hess, hess, hess!

Magyar „Elektra“

A Nemzeti Színház legközelebb Móricz Zsigmond magyar talajba ültetett „Elektrá”-ját hozza színre. Mint értesülünk, a bemutatón Sophokles a fenti jellemzőben fogja megköszönni a tapsokat.

Tong-Kina, Tong-Kina, Tong, Tong, Kina, Kina...

avagy:

Lengyel Menyhért 22 évig utazott Japánból Kinába

A kínai idegenforgalmi részvénytársaság és menetjegyiroda hatásos propagandájának érett gyümölcsként hullott a magyar közönség ölébe „A kínai lány” című dráma, amelyet *Hevesi Sándor* gyanútlanul illesztett a Nemzeti Színház vértelen műsorába, de a *Borsszem Jankó* alábbi *nankingi* tudósítása alaposan lerántja a leplet *Lengyel Menyhért* titkos keletázsiai machinációiról.

Tudvalevő, — írja *Künn-Tö-Kés-Csün*, illusztris *nankingi* levelezőnk — hogy *Lengyel Menyhért* 1909-ben Tokióba utazott, ahol egy *Tokeramo* nevű színházi ügynök társaságában összeesküvést szőtt az európai színházak nemzeti tárgyú darabjai ellen. A *Tájfun* nevű japáni drámaförgeteg valóban végig is söpörte a kontinens és Amerika valamennyi színházát. Akkor nem sejtette a közönség, hogy mi az a „szent cél”, ami a japánokat Európába hajtja. Sőt: ma sem tudja, csak azzal jött tisztába, hogy az európai szerzőket milyen cél hajtja Kelet-Ázsiába. Erről a színházi ügynökségek évi mérlege ad bővebb felvilágosítást. Annál megdöbbentőbb volt, hogy a világhírű magyar színműró huszonkét évig nem adott életjelt magáról. Az utolsó nyomok egy szentéletű *Prófétá*-hoz vezettek, aki csak annyit tudott mondani, hogy *Lengyel Menyhért* egy *tájfunlandi* kutya társaságában a „*Waterlooi csatá*”-ba ment, ahol egy *Antónia* nevű markotányosnő kerítette a hatalmába.

Kínában az egymást felváltó rendszerek és kormányok mindent elkövettek, hogy a nagy drámai orientalistát visszaédesgessék őshazájába, Ázsiába. De hogyan? Hosszú tanakodás után a kínai *Ping-Pong* (nem pedig *Tong*) szervezet menedzserjének sikerült kapcsolatot találni a budapesti *Teng-Kong* irodalmi szervezettel. Mikor megtudták, hogy *Lengyel Menyhért* a középeurópai kulisszák dzsungeléből csak csellel csalható elő, megbízták a magasakí-i eredetű *Bi-Csak-Lik* mozgóárust, hogy ravaszul környékezze meg és ha kell, hurcolja el Kínába. *Bi-Csak-Lik* fényesen oldotta meg feladatát. Elhítette *Lengyel*el, hogy Kínában eddig még föl nem fedezett hatalmas témabányák és tantiémforrások vannak. A kitűnő drámaíró örömeiben el-

énekelte a „*Gésák*” *Vuncsi-kupléját* („*Jaj de huncut vagy te Lengyel, jaj de különös...*”), aztán felkurblizta a *Pegazus*-márkájú autóját és egy-kettőre Kínában termett. *Csekély* huszonkét év kellett hozzá, hogy Tokióból *Nankingba* érkezék.

Mosolygó mandarinok fogadták a pályaúdváron (darabja 2 fillér). *Lengyel Menyhért* egyenesen a *Ping-Pong* szervezethez hajtattott és benevezte magát a döntő meccsre. (*Technika contra Fantázia*.) Rövid küzdelem után megverte ellenfelét, *Kla-Bund* szellemét. (Kínában örült idegenforgalom van szellemekben.) A győztest a *Nankingi Tintakulik* Egyesületének dísz-csapata vállára emelte és egy hadsereg-kereskedő (*Csor-Tos*) házába vitte, ahol *Lengyel* figyelmét elsősorban egy modern kényelemmel berendezett kínzókamra vonta magára. Legnagyobb meglepetésére itt találta *Tö-Kés* kisasszonyt, aki teljesen *Csor-Tos* hatalmában volt és akit különböző kínzásokkal (szemöldök-kihúzás, arc- és kebel-massage, lábikra-fáslizás, stb.) gyötört a *Koz-Me-Ti-Ka* néven ismert titkosrendőrség. *Lengyel*, mint régi lágyszívű,

nagyon elérzékenyült és hogy részvétét kellőképp kimutassa, elhatározta, hogy megírja „A kínai lány” elhurcolásának és meggyötörtetésének négyfelvonásos történetét. A Ping-Pong szervezet nyomában letartóztatta az íróét és addig nem engedte szabadon, amíg el nem készült a Da-Rab. Mikor kész volt, gondosan becsomagolták és „Achtung, nicht stürzen!” felírással Budapestre szállították a Nemzeti Színház nevű köztisztviselői közüzembe. A küldeményt — ezt önök már jobban tudják — Hevesi Sándor bontotta fel. A Hevesi szerződését viszont — mint nekem Budapestről jelentik — még nem bontották fel.

(Megnyugtathatjuk nanjingi tudósítónkat: nem is fogják. Sőt. Most hosszabbították meg újabb három évre.)

MON-GO-DIN

Ki okosabb:

Fedák Sári vagy Lázár Ödön?

„Az okos mama” című remek énekes vígjátékot Fedák Sári a Király Színházból a Fővárosi Operettszínházba telepítette át. Ebből az alkalomból fölvetődött a kérdés: ki okosabb? Fedák Sári, az okos mama, vagy Lázár Ödön, a „Király” direktora?

— Mindenesetre Lázár, — döntötte el a kérdést *Sebestyén* Dezső, az Operettszínház igazgatója. — Mert ő engedte át nekünk „Az okos mamá”-t. Már pedig aki enged, az mindig okosabb.

Lengyel Menyhért a Nemzetiben

Lengyel „Kínai lány”-át
A jobboldali fiúk s medik,
Mint halljuk, stílszerűen
Ferde szemmel nézik.

A rémes darab

Az egyik nagy budapesti színházban nemrég új darabot mutattak be. A szörnyű első felvonás után néhányan elhagyták a nézőteret. A még szörnyűbb második felvonás után már tömegesen menekültek.

Egy kedélyes úr megállt a kijáratnál és elkiáltotta magát:

— Nyugalom!... Asszonyok és gyermekek előre!

Dr. Kajdacsy szakorvos
VIII. József körút 2

Rendel: 10—4 és 7—8-ig vér-, bőr- és nemibetegeknek

SZOMORY DEZSŐ —

a „Szegedy Annie” diadalmas szerzője, a magyar nyelv mesterhegedőse, a zengő színpadi hárfa és minden...

Hevesi Sándor és a sajtó

— Mért menesztí megint a jobboldali sajtó Hevesi Sándort?

— Na hallod, ez csak érthető! Ha tudniillik rossz darabot keres Hevesi, akkor mért megy a baloldali sajtó embereihez?

Színigazgatók beszélgetnek

— Mi történt nálad tegnap előadás kezdetén?

— Egy kisgyerek bögni kezdett a nézőtéren.

— Csodálod?... Biztosan félt, hogy olyan egyedül van szegény....

Melyik dicsőbb, melyik nagyobb?

Egy Berlinből hazajött magyar színész elragadtatással beszél Piscatorról, a híres és egyben hirhedt német rendezőről.

— Nincs még egy olyan színpadi ezermester, mint ez a Piscator, — mondja.

— Na, na... azért nekünk se kell szégyelni magunkat, — véli egy pesti színész, a Nemzeti Színház tagja. — A magyar színpadnak is van Piscatora.

— Igen... orrpiszkátora.

HYPEROL szájvíz
tabletta

ideális száj- és toroköblögető

Kállay Miklós —

japán tárgyú darabot ír. Hasonlít rá!

A házikezelés kudarca

A szegedi színházat házikezelésbe vette a város, de nem győzi a ráfizetést és ezért megszünteti a házikezelést. A szegedi színházban — akárcsak a pestiekben — nem jó házi kezek, hanem jó színházi lábak kellene. (Lásd a „Csodabár” szegedi 30 előadását s ezzel szemben az üres nézőtér előtt játszott komoly színművek szomorú sorsát.)

Dénes Oszkár és a konyak

Dénes Oszkár, aki jelenleg Bécsben sodródja napjait, a mult héten hivatalos volt egy bécsi családhoz vacsorára. Hajnalfélé, mikor Oszink már minden ehetőt és iható elpusztított, a házigazda elővett egy üveg régi évjاراتú, kitűnő konyakot.

Dénes ennek is nekilátott és az ötödik pohár után csettintve mondta:

— Remek ez a pia, fatakám! Milyen idős?

A házigazda szomorúan nézett az egyre jobban üresedő üvegre és így szólt:

— Fogalmam sincs, csak azt tudom, hogy öregebb már nem lesz, szegény.

SZOMORY DEZSŐ „Szegedy Annie” című drámája a Vigaszínházban nagy sikert aratott. A címszerepben Gombaszögi Frida remekelt. Ezt a rendkívül érdekes nőt senki úgy nem tudja annie.

Az okos mama —

csak nikotexes cigarettát szív és ezért játszik — bis hundertundzwanzig.

A házikisasszony zongorázik

Keéri Szántó Imrét, a kiváló muzsikust a kormányfőtanácsosok estéjén megkéri a háziasszony, hogy hallgassa meg a lánya játékát. A lány tényleg leül a zongorához, elkezd játszani és játszik, játszik, mikor egyszerre odaugrik hozzá a művész és forrón szorongatni kezdi a kezzeit.

— Annyira tetszett önnek a játéka, mester? — kérdezte a társaság egyik zeneértő tagja.

— Miért?

— Hogy úgy szorongatta a kisasszony kezzeit.

— Oh, — legyintett Keéri Szántó — ezt csak azért tettem, hogy addig se tudjon zongorázni.

Mikor a mérnök állást halmoz

Havat lapátol

Szemétkben kotorász

A Népkonyha törzstagja

Lefoglal egy uccasarkot

Ellesi a hordár kenyerét

Még a halakat is kiszorítja

Ha tovább dühöng a szépség-téboly...

- Parancsol még valami szépségspecialitást, nagyságos asszonyom?
- Igen, doktor úr. Kérek görög orrot, francia szájat, angol keblet, olasz szemet, spanyol vért, német energiát és keleti bájt.
- Talán szépségversenyre tetszik készülni?
- Igen, *Miss Paneurópa* szeretnék lenni.

Mi van a városházán?

A főváros közigazgatási bizottságából teljesen kirekesztették a polgári ellenzékét, amely mögött mintegy százezer szavazó sorakozott fel a választáson.

Igy néz ki egy közigazgatási bizottság?

Nem... Így néz ki a közigazgatási elbizottság.

A mohácsi sikkasztás

Vizsgálóbíró: És mit tud felhozni a védelmére?

Kolozsváry Dénes úrvaszéki ülnök: Egy történelmi bizonyítékot. Több is vezetett Mohácsnál!

Kedves Borsszem Jankó!

Egy vidéki város hoteljében, amelyet különösen kereskedelmi utazók kerestek föl előszeretettel, az egyik vendég hirtelen meghalt. A szállótulajdonos nyomban megtáviratozta a szomorú hírt annak a budapesti cégnek, amelyet a megboldogult képviselt.

Pár óra múlva a következő távirati válasz érkezett:

„Keerem utanevezni elhunyt zsebeiben hogy vannak-e rendelkezések ceeg ezamaara.”

Meg van oldva a munkanélküliség!

Csongrádon vízipuskával oszlatták szét a tüntető munkanélkülieket. Remek ötlet! Ha minden városba és faluba ilyen szociálpolitikai vízipuskákat vezetnének be, szerény számításunk szerint olyan lendületet adna a kormány a pangó gyáriparnak, hogy az összes munkanélkülieket foglalkoztatni lehetne a vízipuskagyártó üzemekben.

Amin az egész Lipótváros mulat Mi történt a kitért bankigazgató fényes vacsoráján

Az egyik legnagyobb pesti bank ügyvezető igazgatójáról szól ez a szinte hihetetlen, de annál hitelesebb történet.

Az ügyvezető igazgató úr, aki nem vezetheti vissza őseit sem az Árpádokig, de még csak Hollós Mátyásig sem, addig ódöngött a dohányuccai zsinagóga és egy keresztény templom közt, mígnem egy napon fölfedezte magában a meggyőződéses keresztényt. Felekezetéből, mely naggyá, illetve csak gazdaggá nevelte, kilépni és egy másik felekezetbe belépni: pillanatnyi lelki tranzakció műve volt. Vele együtt kitért felesége is, akinek áldottszívű öreg édesanyja ma is hűségesen ragaszkodik a szent örökségül ráhagyott több ezer éves valláserkölcsei hagyományokhoz.

Mint a nagyvagyonú renegátok általában, az ügyvezető igazgató úr is hallatlan buzgalommal merült el új vallása külsőségeinek fitogtatásában. Ezt a lelkes ügykezelést főleg letagadhatatlan exterieurje miatt a végsőkig fokozta, mikor olyan ötlet megvalósítására tántorította el magát, ami bizonyára példátlanul áll a kitérésekhez és ül-vakbuzgósághoz hozzászokott Lipótváros utolsó ötven esztendejének viharvert történetében. Az ügyvezető igazgató úr ugyanis diszvacsorát adott új felekezete számos polgári és még számosabb papi kitűnőségének tiszteletére. Az illusztris egyházi urak meg is jelentek a neokeresztény direktor pazar lakásán, ha másért nem, márcsak azért is, mert az ilyen félreugrós bankárokból rendszerint zsiros alapítványok néznek ki. Pecunia non olet...

A méltóságos bankigazgató úr asztala csak úgy roskadozott a drága porcellánoktól és a mindenféle ételkülönlegességektől. Pecsénye után (amely talán a negyedik fogás volt) francia pezsgőt hordtak körül, de mielőtt koccintásra került volna a sor, felállt a ház ura, megköszönte a torkát és így szólt:

— Ezt a poharat a mi dicső vallásalapítónk egészségére ürítem. Éljen, éljen, éljen!

Minden jótét keresztény lélek megdermedt e szavak hallatára. Az ügyvezető igazgató úr zavartan nyelte le a drága italt és kínos csendben folytatódott a vacsora.

Mint értesülünk, a kitűnő neofita nagyobb adománnyal fogja kiengesztelni új felekezetének meghökkenett előkelőseit.

A „BORSSZEM JANKÓ” egy francia külpolitikai ujságban

A múlt év végén „Je suis partout” (Mindennütt ott vagyok) címen nagystílusú külpolitikai hetilap indult meg Párizsban. A nagyformátumú „grand hebdomadaire” világrészek és államok szerint csoportosítja cikkeit és érdekes híryanagút s nyugateurópai szokás szerint a világmárkás satirikus és humoros lapok legsikerültebb programrajzaival tarkítja a súlyos szöveget. A „Je suis partout” utolsó számában a „Borsszem Jankó” egyik külpolitikai helyzetképét láttuk viszont kitűnő reprodukcióban. A kép Briand francia külügyminisztert ábrázolja, amint a Békeangyal gázmaszkot ad át neki, mielőtt a nemzetközi leszereelési konferenciára megy. A máris nagyteknélyű párizsi lap természetesen a forrást is idézi, nem úgy, mint azok a magyar lapkollégák (— tisztelet a kevés kivételnek —), amelyek a „Borsszem Jankó” több évtizedes ötleteit, szöveg- és

képfarmát brevi manu kisajátítják, idegen tollakkal ékeskedve. A „Borsszem Jankó” merőben egyéni stílusát, mint szellemi tulajdonjogot respektálják — Párizsban. Igen. Aminthogy respektálja London és Milánó is, az előbbi a „Punch”, az utóbbi a „Pasquino” című hetilap hasábjain. A „Je suis partout” magyar rovatát egyébként Tolnay Ákos, a Párizsban élő kitűnő magyar ujságíró szerkeszti és az említett rajz Forrai Zoltán művészetét dicséri.

BORSSZEM JANKÓ U. 7.
- AUT 1910-11 -

Alapítási év 1910
Hazánk első bélyegháza

**BUDAPESTI
BÉLYEGTŐRSÉG**

Kérje most megjelent
5. számú árjegyzékünket
Budapest
Kossuth Lajos u. 7.

BARKOHBÁ

- A föltett szó: fogalom?
 = Igen.
 — A lehetőségek világába tartozik?
 — Nem.
 — Csak Magyarországon lehetetlen?
 = Igen.
 — Nálunk egyáltalában nem létezik a valóságban?
 — Nem.
 — De azért sokan gondolnak rá?
 = Igen.
 — Nemcsak gondolnak rá, hanem beszélnek is róla?
 = Igen.
 — Sokat beszélnek róla?
 = Igen.
 — Nagyon sokat beszélnek róla?
 = Igen.
 — Mindennap beszélnek róla?
 = Igen.
 — Miniszterek sokat nyilatkoznak róla?
 = Igen.
 — Az újságok vezércikkét írják róla?
 = Igen.
 — Ha egyáltalán nem tapasztalható a valóságban, van valakinek haszna belőle?
 = Igen.

- A témahiányban szenvedő vezércikkíróknak?
 = Igen.
 — Az interpellációra vadászó képviselőknek?
 = Igen.
 — Másoknak is lehet haszna belőle?
 — Nem.
 — A vállalkozóknak sem?
 — Nem.
 — A mérnököknek sem?
 — Nem.
 — A magántisztviselőknek sem?
 — Nem.
 — A munkásoknak sem?
 — Nem.
 — A föltett szó: összetett szó?
 = Igen.
 — A szó első fele létezik a valóságban?
 = Igen.
 — A szó második fele létezik a valóságban?
 = Igen.
 — És a kettő együtt mégsem?
 — Nem.
 — Megvan! KÖZMUNKA.
 = Igen. (M. J.)

Olcsoóbban, mint bárhol
 vehet a gyártónál,

Nedelko Sándornál

Budapest VII. Károly körút 15. sz.

90 éves cég

hátizsákot

minden méretben és formában,
 továbbá **ponyvát, sátrat,**
zsákot és gazdasági köte-
leket stb.

Egy szépség- királynő-jelölt,

akiról a zsűri le-
nézte még azt a
kevés ruhát is.

Új mohácsi vész

Ülnöktől elemelt gyámpénz, sóhajtvá köszöntlek,
Nemzeti nagylétünk friss panamája: Mohács!
Éveken át szerető kézzel kicsi árva gyerekhad
Pengőit remekül vágta ki Dénes apánk.
Százezerig nem is állt a dicső meg a zord kezelésben
És a hiányt, a dohányt, link alapon fedezé.
Sok-sok bűne szegényt lesodorta az ülnöki székről,
Bár hiszen ép csak más ülnöki székbe került.

Bethlen és a kiscgazdák

Gaál Gaszton és Szijj Bálint akciójáról beszélget a folyo-
són két honatyá.

— Nem értem, — mondja az egyik — ezek a kiscgazdák
folyton mozgolódnak, de mindig le hagyják magukat sze-
relni. Miért van ez?

A másik vállat vont:

— Mert nem tudják megállapítani, hogy tulajdonképpen
Bethlen fél-e tőlük vagy ők félnek-e Bethlentől?

Az előzékenység netovábbja

A dobucai kávéházban az egyik vendég odahívja a
tulajdonost és így szól:

— Kérem, ennek a tojásnak szaga van.

A tulajdonos erre előzékenyen így szól:

— Rögtön intézkedek, kérem, — azzal odaszól az
egyik pincérnek: — Ödön, nyissa ki az ablakot!

AMI AZ ÜGYVÉDIRODAI KISASSZONYOK EGYESÜLETÉNEK ALAPSZABÁLYAIBÓL KIMARADT

Mint ismeretes, a budapesti ügyvé-
irodai kisasszonyok egyesületet alakítot-
tak. Alább közöljük azokat a pontokat,
amelyek az érdekes új egyesület alap-
szabályaiból kimaradtak:

1. Az egyesület tagjainak elsörendű
kötelességük, hogy ének tudásukat fej-
lesszék. Énekrepertoárjukban feltétlenül
legyen néhány régi nóta és egy sereg ma-
napság divatos expenz-nóta.

2. A tánc tanulás, illetve tánc tudás is
kötelező. Különösen fontos a paragraf-
sok közötti táncok ismerete.

3. A képzőművészetek közül főleg a
festészetben kell jártasságot felmutatni.
Ügymint: szájfestés, arcfestés, hajfestés.
Ezenkívül ki kell ismerniök magukat az
aktok, de különösképpen az akták világá-
ban.

4. Autót vezetni nem feltétlenül kell
tudni, de a behajtásban feltétlenül gya-
korlottnak kell lenni.

5. Mint ügyvédirodai kisasszonyok vö-
legényjelöltjüknek ne csak a keresete, de

az esetleges apasági keresete iránt is tá-
jékozódjanak.

6. Otthonukban a rendet, hivatalukban
a perrendet tartsák szem előtt.

7. Barátnőikkel ne perlekedjenek. A
pereket bízzák főnökükre.

8. Az olyan ügyvédbojtárokkal, akik
bojtár létükre kanászmódon diskurálnak
velük, ne érintkezzenek.

9. Ha ügyvéd uruknak a mai rossz vi-
szonyok mellett sikerül a honoráriumot
megkapni, azonnal üljenek le a géphez
és kopogják le a dolgot.

10. Mint nők a vasaláshoz is értsenek,
hogy segítségére lehessenek az ügyvéd
úrnak legalább a bélyegköltéseket be-
vasalni a link kliensektől.

11. Vigyázzanak arra, hogy az ügy-
védi irodában, ahol dolgoznak, semmi el
ne vesszen. Még a legkisebb per se!

12. Kolléganők egymás között csak ak-
kor perlekedjenek, ha az iroda rosszul
megy. Hadd legyen legalább egy kis
tyúkpere az ügyvéd úrnak. (HESZ)

Ki fordította le József kir. hercegnek Vilmos császár kifakadását?

Most jelent meg a *Magyar Tudományos Akadémia* kiadásában József habsburgi kir. herceg háborús naplójának ötödik kötete. A többi közt leírja az ilusztris műkedvelő-író, hogyan nyilatkozott II. Vilmos (hohenzollerni) volt német császár a magyarokról. Valami *Teutsch* nevű erdélyi szász püspök bujtotta fel az akkor szörnyen nagyhangú német uralkodót, aki (— és most szó szerint idézünk József kir. herceg könyvéből —) szó szerint ezt mondta neki (t. i. a habsburgi hercegnek):

„Ezek a magyarok! Ezeknek öklömet mutatnám és megtanítanám őket a németek elnyomását abba hagyni. Majd figyelmestem Károlyt, hogy mit tegyen a magyarokkal! Lássák végre be, hogy ők csak egy maréknyi kis nemzetet képeznek és hogy Ukrajna néhány megyét és a csehok a tótságot el akarják tőlük venni.”

Vajjon melyik akadémikussal fordította le a lelkes József kir. herceg ilyen krudélis magyar nyelvre a német császár „Kraftausdruck”-jait? És vállalja-e a felelősséget a Magyar Tudományos Akadémia ezért a germán zamatú magyar stílusért?

Orientalisták

— Japánnak olyan nagy kultúrája van, hogy ott minden ötven gyerekre egy iskola esik.

— Pláne, hogyha földrengés van!

GÓLYA-

ÁRÚHÁZ

Rákóczi út 38

Király ucca 52

Vámház körút 16

OXFORD-ING

2 gallérral

5 P 75 FILL.

Angol humor

A híres író felesége így szól a férjéhez:

— A szakácsné arra kér, légy szíves először írni az új regényéhez.

A szórakozott Scitovszky

Félórával a főpolgármesterválasztás eredményének kihirdetése után benyitott Scitovszky belügyminiszterhez a titkár és így szólt:

— Kegyelmes uram, Bódy Tivadar öméltósága szeretne bejönni.

— Sajnálom, — felelte szórakozottan Scitovszky — Ripka már megelőzte. Ő jött be.

A terézvárosi úrvezető

Berger úr, az újdonsült autótulajdonos, nagyobb tőrara megy. Egy kis vidéki városban defektus éri, a hibát nem lehet már aznap kijavítani, úgy, hogy ott kell töltenie az éjszakát. Bemegy egy vendégfogadóba és megkérdi:

— Mibe kerül egy szoba?

— Reggelivel együtt tíz pengő.

— És mibe kerül külön egy reggeli?

— Egy pengő ötven.

— És azért mit fizetek, hogy az autóm a kocsiszinben áll?

— Az ingyen van, kérem.

— Akkor csak reggelit és garázst kérek. Az autómban alszom.

Pesti találós kérdés

- Mi a különbség Tasnády Fekete Mária és Konkoly Melinda között?
 — Mi?
 — Az egyik Miss Hungária, a másik Hamiss Hungária.

Ez is valami!

Két talmudista beszélget a Rombach utcában.

— Tudod, kérlek, — mondja az egyik — mégis csak jó zsidónak lenni.

— Ugyan... ebben az antiszemita világban!

— Nézd, kérlek, egy zsidó a legrosszabb esetben kikeresztelkedik, de mit csináljon egy antiszemita?

Waldmann Sándor

egészségügyi, fürdőszoba-, árnyék-
 szék- és mosdóberendezések. Ólomárúk,
 víz-, gőz-, légszecsserelvények. Pipere-
 cikkek. Fayencemosdók, klozetcsészek,
 bidetek és ülődeszkák, stb., stb.

Budapest VI, Vilmos császár út 61

Telefon: 10 / -74

SPORTSZEM JANKÓ

Télen az ügetőpályán

Egy lelkes sportbarátom megsúgta, hogy vasárnap verseny lesz az ügetőpályán. Hogyan? Február 8-án, kemény tél-időben... lehetséges? De mennyire!

Az ügetőpálya tribünjét csaknem egészen benépesíti az érdeklődők serege. Az arcokon nem látszik a belső izgalomnak az a magas hőfoka, amely a „nagy turf” publikumát sokak előtt oly visszataszítóvá teszi. Nyugodt szemek, kimért mozdulatok, csöndes kis diskurzusok. Az ügető közönsége választékos és kellemes. Az első helyeken ülök nagyrésze ismeri egymást, úgy társalognak, mint valami tágas szalonban. De az egész tömeget jóleső fegyelmeyzettség, afféle egységes stílus jellemzi. Határozottan jól érzi magát a nemhivatásos sportsman is. Az Ügetőverseny-Egyesület gondosságából még meleg is van a pályán. Kokszkályhák terjesztik a barátságos szobahangulatot. Az egyik kályha paraszánál éppen egy Memphisre akartam rágyujtani, mikor a magasból egyszerre csak mennydörgő hang szólal meg:

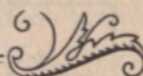
— Starthoz, starthoz, starthoz!

Mi ez? ... Megafón. Pompás újítás. A versenyek hosszantartó és idegtépő startjai helyett katonás vezényszavak. „Helyre! Elzárni!” — majd: „Vigyázz! Egy, kettő és start!” És indul a mezőny. Most látni a nagy különbséget a galopp és az ügetősport között. A galoppverseny minden izgalma abban a pár másodpercben sűrűsödik össze, amikor a finis lezajlik. Az ügetőverseny ezerméteres pályáján azonban a starttól a célig szemmel tartható minden egyes fogat. Én a piros dresszes „Dombóvár” mellett drukkolok. Gyorslábú, keces mozgású, biztos nyeronak látszik. De valami Poganac nevű ló, aki pedig sokat lustálkodott futás közben, az ostorcsapások alatt összeszedi magát, — akárcsak a hanyag adófizető a végrehajtási fenyegetések pergőtűzében — közvetlen a célban orrhasznál megelőzi a hűtlen Dombóvárt. Tíz pengőm romjain állva búsulok, mikor egy ismeretlen fiatalember megérinti a vállamat.

— Ne tessék sajnálni, — vigasztal. — Én az utolsó öt pengőmet vesztettem el, de megérte. Én mondom önnek. Olyan szép finis volt ez, hogy, biz Isten, nem sajnálom.

Ez jól esik, sőt felbátorít. A jövő vasárnap is kimegyek az ügetőre. (—osi)

BORSSZEM JANKÓ KABARÉ

A DON JUAN ÉS A JUNGFRAU

Ott, ahol a Jungfrau csúcsa vakítja a szemeket,
Egy csinos túristanőbe egy úr beleszeretett.
Kicsi kedves svájci hotel... ott lakott már két hete,
Untatták már Svájc hegyei s híres tehenészete.
Érthető, hisz nőre vágyott, fessre, szépre... ehelyett
Nem látott mást két hét óta, mint folyton csak tehenet.
Mint folyton csak tehenet.

Egy nap aztán, amikor már éppen azon dörmögött,
Mi a fenét keres Svájcban, vajjon mi az ördögöt,
S elhatározta ott nyomban, hogy pakkol és mond „agyó”-t,
Meggillantott egy fiatal, egy remek kis karcsu nőt.
Esetem! — szólt ott legottan s csupa tűz lett és elán,
Enyém lesz, ha addig él is ez a mesés kisleány,
Ez a mesés kisleány.

De ily nőcske, mint sportlédi, nem azért megy Svájcba el,
Hogy egy Don Juan szívét lehűtse, hogyha vágya kel.
A becsvágya, ah, sokkalta magasabbra gomolyog,
Hegymászási kívánságok dúltak benne komolyok.
Álma: a Jungfrauinak csúcsa, vágyai: a gleccserek,
Ilyen nőnél egy Don Juan révbe lassan kecmereg,
Révbe lassan kecmereg.

Ámde hősünk az izgató harcot mégsem adta fel,
S hogy a nő túrára hívta, mosolyogva mondta: well!
Bár nem mászott életében még sohase hegyeket,
Vállalkozott, mert így vélte elérni a kegyeket.
Hogyha ilyen szép fruskára így lehet csak reményem,
Mégmászom én a Jungfraut is, tökélte el keményen,
Tökélte el keményen.

Indulhatunk, — mondta a nő, ki sportdresszbe öltözött,
S Don Juanunk derekára egy kötelet felkötött.
Azért kell ez, — magyarázta öngyúsága kedvesen,
Hogy a gleccserek közt járva, baj ne érje, kedvesem!
Ámde hősünk szólt, otthagynva havas bérceit és hegyet:
„Ahol bele lehet esni, oly kalandba nem megyek,
Oly kalandba nem megyek!”

Hesz Ferenc

A Borsszem Jankó távirdája

Kende meglátogatja barátját, a Krauszt. Mikor belép a szobába, meg-
lepő jelenet tárul a szemé elé. Krausz
egy „Szfinksz” cigarettát szí, még
pedig úgy, hogy lenyeli a füstöt, az-
tán a felesége szájába fújja.

— Hát ti mit csináltok? — kérdezi
csodálkozva Kende.

— A feleségemnek árt a nikotin és
én most nikotinmentesíték neki.

APRÓHIRDETÉSEK

AKI adóhátralékot kifizetné, annak
örökre hű adója maradnék.

SZERELŐ halálosan szerelmes abba az
úrnőbe, aki őt fölszerelné. Ajánlatot
„Föl, szerelem” jeligré.

MEGISMERKEDNÉK tisztamultu haja-
donnal. Leveleket „Úgy sem hiszem el”
jeligré.

SZINIGAZGATÓ szívesen cserélné szer-
zöttetett tagjával, aki minimális gázsit
fizetne neki.

— A városházán új tanácsosokat is fognak választani.

— Minek az? Tanácsosokkal már ép eléggé el vagyunk látva.

A PALATINUS

— Hallom, hogy Rómában voltál.

— Igen. Mindent megnéztem. A Palatinustól egészen el voltam ragadtatva.

— Hiába, Róma!...

— Dehogy Róma! Pestről vittem magammal és ott szívtam el.

VÁROSHÁZI GYERMEKSZÍNHÁZ

AZ A HUNCUT RIPKA KOMA

avagy

EGYSÉGES HÓFEHÉRKE

ÉS A HÉT TÖRPE PÁRT

Olcsó helyátrak! Kényelmes ülőhely!
Hat évig lehet benne ülni!

Az örök „Prügelknabe“

Az úgynevezett építkezési panamak minden gyanúsítottja és terheltje szabadlábban van immár.

— Na és mi lesz a megüresedett cellákkal? — kérdezte egy újságíró a törvényszék egyik bírójától.

— Nyugodt lehet, szerkesztő úr... Maguk fognak oda besétálni.

Páneurópa és Pöstyén

— Olvastad? Coudenhove - Calergi gróf, a Páneurópa-gondolat apostola Pöstyénben tartózkodik. Mit keres ott?

— A kificamodott európai mentalitást akarja meggyógyítani.

Kedves Borsszem Jankó!

Egy hirtelen növésű lipótvárosi lány hetek óta jár a Zander gyógyintézetbe, ahol különféle tornagyakorlatokat végeztetnek vele. Egy nap azt mondja neki a mamája:

— Te, Renée, az a fiatal doktor túlságosan sokat foglalkozik veled.

— De mama... ezt csak azért teszi, hogy a testemnek meglegyen az egyenes tartása.

— Jó, jó, — nyugtalanodik a mama — de nehogy aztán *ferde helyzetbe* kerülj!

Igy már érthető

— Mondja, Berger úr, igaz, hogy a családja elmeorvosintézetbe akarja vitetni, mert annyi váltót írt alá?

— Ép ellenkezőleg... Azért akarnak bolondnak nyilvánítani, mert azokat a váltókat ki akarom fizetni.

Az Andrássy-úti divatüzletben

A fővárosi törvényhatósági bizottság egyik örökös tagja beállt *Komlós* Sándor úridivatüzletébe és új öltönyt rendel.

— Tudnék valami stílszerű ruhát — mondta Komlós.

— Hogy érti ezt?

— Az örökös tagsághoz ezt a szürke zakót.

— Na és mi ebben a stílszerű?

— Mert ez is egy örökös darab.

ARANYKÖPÉSEK

A férfi elmeséli a kalandját, az asszony meggyónja.

*

A nők gyakran összetévesztik a szerelmet a kíváncsisággal.

*

Olyan a házasság, mint az élet: egyik jelenet jön a másik után.

Karádi Emil

Ürüház dísz: A SZÉP KÖNYV

Szép könyv dísz:

AZ ÍZLESES, MŰVÉSZI KÖTÉS

Köttesse be könyveit

Müller György könyvkötészetében

Budapest V, Vadász ucca 30.

MAGA CSAK TUDJA SALAMON BÁCSI

... hogy is állunk azokkal az egységespárti palotaforradalmakkal?

Seiffensteiner Salamon rágyújtott egy jól szelelő Regalitasra és így válaszolt:

— Hogyne tudnám.

Van is erre egy anekdótám:

A Smület család miatt beidézik a bíróságra. A tárgyalás után megkérdi ott-hon a felesége.

— Na, mi volt?

— Alaposan lehorodtam azt a bírót.

— Te jó Isten! — rémülődik az aszszony. — És mit szolt erre a bíró?

— Semmit.

— Hogy lehet ez?

Smüle vállalt von.

— Mbah, hát hallotta? ...

Na és mit gondol, valóban olyan teljesíthetetlen dolgok azok, amiket az ellenzék a kormánytól kíván?

— Az antipátikus, csúnya Kohn halálosan szerelmes a szép Blau Rezsinké.

Egy napon megkéri a lány kezét. A szülők beleegyeznek, de a lány nemet mond.

— Miért utasít vissza, Rezsinke? — esedezik Kohn. — Hiszen én úgy szeretem, hogy kész volnék meghalni magáért.

— Ilyet én nem kívánok magától, — mondja a lány — megelégszem avval is, ha például kivándorol Hátsó-Indiába.

Egy utolsó kérdést: miért kell olyan felháborodást nálunk egy panama?

Ez nem is olyan utolsó kérdés. Dehát erre is van egy anekdótám:

A Sauerkraut Dolfi bánatosan ül a kávéházban.

— Mi bajod, Dolfi? — kérdi tőle egy barátja.

A Dolfi nagyot sóhajt:

— Ne is kérdezd! Rajta kaptam a feleségemet, amint besurrant egy garnihotelbe.

— Megértlek, Dolfikám, — szolt résztvevően a barát — rémes érzés lehet, mikor az ember először győződik meg a felesége hűtlenségéről.

— Először? — legyint siránkozva a Dolfi. — Huszadszor!

N. N. B. Jó és kevésbé jó sorok váltakoznak a szatirikus versben. Hiányzik belőle az érdekes tartalom elmés poentírozása, a gondolatnak és a formának az a sajátos összevillanása, amely ezt a műfajt olyan tetszetőssé és hatásossá teszi. Azt hisszük, több műgonddal fog még olyant produkálni, ami ezt a színvonalat eléri. — S. H. (Arad.) Ezúttal bőven akadt. — Szóvicnök. „A kínai lány vagy Hevesi Sándor kínjai” című dramolettjét nemcsak helyszűke miatt mellőzzük, hanem az ócska szóficamok gyötrelmes halmozásától való irtózásból is. Rossz helyen kopogtatott ezekkel a fogcsikorgató betű-permutációkkal, amiket ön persze viccnek nevez. Mink legszívesebben rögtönféléő törvényszéket állíttatnánk fel ellenük. — Operett. Itt

adjuk: „Szilágyi László a librettót megírta, Szántó Tivadar sok dallal telesírta. Fedáknak a bukás a Király Színházba — Örömhír, mert tovább él „Okos mama”-ja.” — Csongrád. Nem kellett volna azt a vizipuskát inkább tejjel megtölteni és a munkanélküliek gyerekeinek a bögréjébe fecskendezni vele? — R—a F—c. Gratulálunk a fővárosi mamutfizetések megszüntetéséhez. Reméljük, előbb következik be, mint az az idő, mikor a hamut is mamutnak mondjuk. — F. M. A jövő számban hozzuk.

A Belvárosi Takarékpénztár rt. 1930. évi mérlege 1,570.925 pengő tiszta nyereséggel zárult az előző 1,967.836 pengővel szemben. Az igazgatóság részvényenkint 5 pengő osztalékot fizet.

Abbazia-Kávéház

(Oktogon)

Tulajdonos: Steuer Gyula

Cégalapítás: 1869

A BORSSZEM JANKÓ RÉBUSZAI

Megfejtése a *Borsszem Jankó* jövő számában. A helyes megfejtők a következő jutalmakban részesülnek:

1.

Sternberg
RÁKÓCZI ÚT 60
Kír. Udvari Hangszergyár
GRAMOFON LEMEZ

2.

Egy jumper blúz
FENYVES divatruházából
CALVIN-TÉR 7

3.

1 doboz **DESSERT**
„Cadeau“ csokoládéárugyár rt.
Budapest VI, Izabella u. 88. gyártmánya

4.

Egy nagy művészi fénykép.
FOTO KLÁRA
műterméből
V, Erzsébet tér 3. V. em. (Lift)

5.

Egy detektoros készülék
Reich Miklós
VI, Vilmoscsá- rádió és gramofon
szár út 45. sz. nagykereskedéséből

6.

Ingyenes fejmosás és egy víz- vagy vasondó-
lás nőknek
ifj. Weber József
hölgyfodrásznál
(Gönczy-égy, VI Vilmos császár út 15. szám)

7.

3 óriás tubus
„OTO“ fémtisztító
Mindent gyorsabban, tartósabban, szebben
tisztít, fényesít
Főlerakat: ERA MŰVEK V, Katona József u. 31.

8.

Egy doboz valódi
KOTÁNYI- édes nemes paprika
féle (VI, Teréz krt. 10)

9.

Egy darab 13×18 méretű művészi kivitelű kép
H. Kemény Rózsli és Ujvári Margó
fényképészeti műterméből
I, Mészáros UCCA 4, III. EM. 1

10.

Egy darab „ERA“ lakcipő ápoló
Egy darab „ERA“ színes cipő ápoló
Egy darab „ERA“ fekete cipő ápoló
Főlerakat: Budapest V, Katona József u. 31

11.

Egy darab 24×32 cm. nagyságú fényképeret
Váradai képkeretezőtől
Budapest VI, Paulay Ede uca 51
Nagymező ucca sarkán

12.

EGY DARAB MŰVÉSZI FÉNYKÉP
Kis Pál koszorús fényképész-mester mű-
terméből. VII, Király uca 51. sz.

13. *Lovász Károly* „Butapest” című humoros könyve *Galantai Gyula* könyvesboltjából (Andrássy út 54.).

14. *Molnár Jenő* humoros könyve: „Ilyenek vagyunk.”

15. „Mokány Berci zaftos históriái.”

16. *Seiffensteiner Salamon* anekdotái.

Megfejtők, akik nem előfizetői lapunknak, csakis az alábbi szelvény beküldése mellett részesülnek jutalomban:

BORSSZEM JANKÓ

február 15-i rejtvényszelvénye

A *Borsszem Jankó* múlt számában közzölt rébuszok megfejtése: 1. *Kutya van a kertben*, 2. *Fekete péntek*, 3. *Korlátolt italmérés*. A megfejtők közül *Biró Fe-*

rencné, *Forbát Zsuzsi, Meer Ilona, Iván Károly, Turi Rákhel, Vida Erzi, Stein Edit és Lenke, Barna Klári, Kvassay Rezső, Lebovits István, Borsos Éva,*

Antal Jenő, László Béla, Győző Károly, Gombos József nyertek jutalmakat. A nyereményszelvényeket a kiadóhivatal postán küldi a felsoroltaknak.

— Mit szól hozzá, Aladár?... A francia szépségkirálynőről kiderült, hogy fia van.

— Ebből is látszik, hogy ez a sok szépségkirálynőválasztás milyen gyerekes dolog.

64. évfolyam, 4. (3170.) szám

Felelős szerkesztő és kiadó:

MOLNÁR JENŐ dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, Mozsár u. 9. Tel.: A.233—24

Laptulajdonos:

Művészeti főmunkatárs:

GÁSPÁR ANTAL

Borsszem Jankó Lapkiadó rt.

Igazgató: **MOLNÁR EMIL**

A BORSSZEM JANKÓ előfizetési árai:

Egész évre 20 pengő — fillér

Félévre 10 pengő 50 fillér

Negyedévre 5 pengő 50 fillér

Bíró Miklós nyomdai műintézet rt. nyomása, VII, Rózsa ucca 25.

Felelős: Sándor Zsigmond igazgató

KÉRJÜK

t. előfizetőinket, szíveskedjenek a „Borszem Jankó“ előfizetését megújítani, hogy lapunkat tovább is zavartalanul küldhessük!

MOLNÁR JENŐ

HUMOROS KÖNYVEI:

ILYENEK VAGYUNK

ÁRA 1 PENGŐ 50 FILLÉR

SEIFFENSTEINER SALAMON

ADOMÁL ÁRA 50 FILLÉR

MOKÁNY BERCI

ZAFTHISTÓRIÁI
ÁRA 50 FILLÉR

Megrendelhető kiadóhivatalunkban.

Olvassa a

MAGYAR HIRLAP

-ot,
a magyar értelmiség legkitűnőbb napilapját

**Ideg- és ütőérbajból,
rheumából és szexuális
gyöngeség-ből**

gyógyulást keresők kérjenek ingyenes tájékoztatót az

**Elektromágneses
Gyógyintézet-től.**

Bpest VII. Vilma királynő út 11 B

Az

ESTIKURIR

*a liberális
polgárság lapja*

Mindenki olvassa

HIRDESSZEN AZ

ARADI KÖZLÖNY-ben!

EGÉSZ ERDÉLY OLVASSA

FREUND
CINKOGRAFIA
VILTHÖKÖLY-ÚT 8 TEL.J.: 426-96

Olvassa
minden
hétfőn a

REGGELI UJSÁG

az egyetlen
nagy illusztrált hétfői
lapot